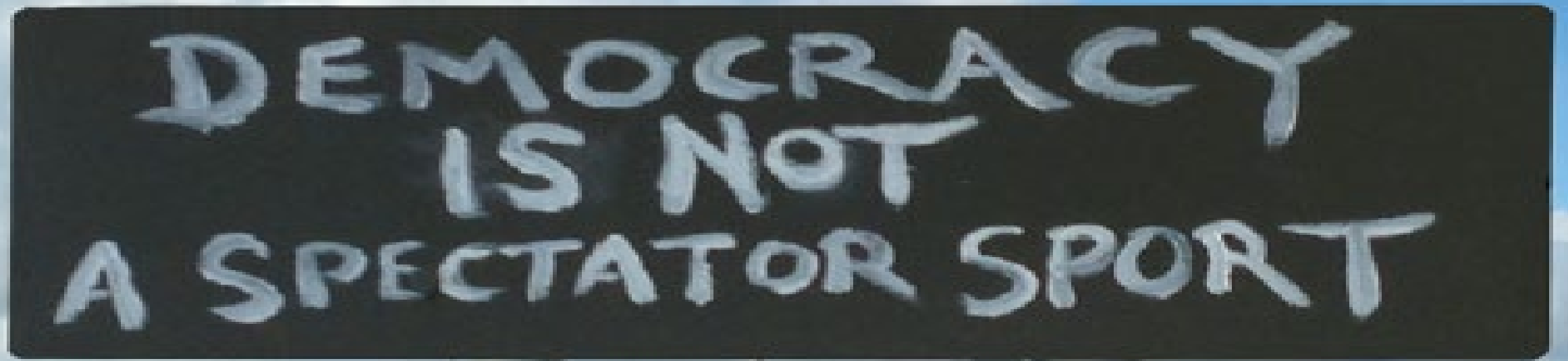

DEMOCRACY
IS NOT
A SPECTATOR SPORT

Leerlingen-participatie / De stem van de
leerling / Student voice

Jeroen Bron (dr.) j.bron@slo.nl

Sebastiaan van der laan

Workshop de stem van de leerling / leerlingenparticipatie

Sebastiaan van der Laan, Regisseur en coach Unit 1, Onderwijsroute 10-14,
Zwolle

Jeroen Bron, leerplanontwikkelaar M&M / Burgerschap

Programma:

16:25 startdiscussie: Een 10-14 visie op 'de stem van de leerling'

16:50 introductie van vier instrumenten

17:00 ronde 1

17:20 ronde 2

17:40 feedback

17:45 sluiting

Leerlingenparticipatie in 10-14 onderwijs

- Hebben we een duidelijke visie op leerlingenparticipatie?
- Welk(e) argument(en) staan daarin centraal (normatief, ontwikkeling, politiek, onderwijskundig, relevantie)
- Weten we die visie in praktijk te brengen?
- Hoe inclusief is onze leerlingenparticipatie?
- In hoeverre benutten we alle momenten waarbij het relevant is om leerlingen te betrekken?

Vier instrumenten

- Inspraakladder
- Spinnenweb-model
- Fiets van Jansen
- Curriculum onderhandeling
- Zie:
<https://slo.nl/vakportalen/vakportaal-burgerschap/democratie-participatie/student-voice/>

Kijkvragen bij instrumenten

- Is het instrument bruikbaar
 - en zo ja, in welke situatie?
 - Zo nee, welke aanpassingen zijn nodig om het bruikbaar te maken?
 - Wat vraagt het vn de school / leraar / leerlingen om het instrument toe te passen?

Fiets van Jansen

Doel:

- Inzicht in voorkennis leerlingen
- Vergroten leerling betrokkenheid bij bepalen van eigen inhoud

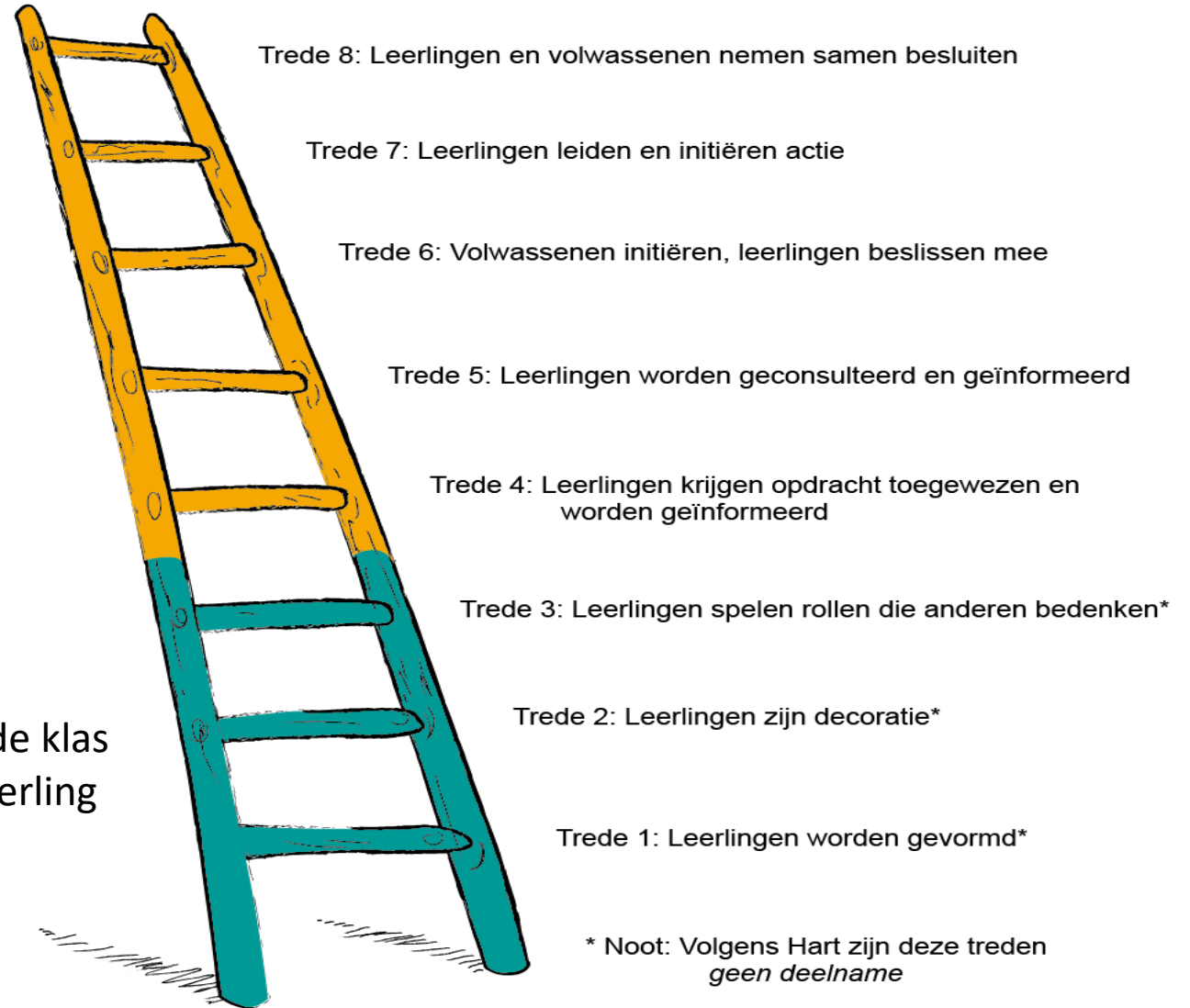
Oorsprong:

Jenaplan materiaal voor wereldoriëntatie

Inspraak ladder

Doel:

- Bepalen van mate van leerling participatie in de klas
- Creëren van bewustwording over gewenste leerling participatie

Bewerkt van: Hart, R. (1992). *Children's Participation from Tokenism to Citizenship*. Florence: UNICEF Innocenti Research Centre.

Spinnenweb-model

Doel:

- Vergroten relevantie van het curriculum
- Vergroten leerling betrokkenheid bij bepalen van eigen inhouden

1. Individuele opdracht	Iedere leerling maakt een lijst met begrippen die zij associëren met het gekozen onderwerp. Iedere leerling stelt individueel vragen op die het gekozen onderwerp bij hen oproept.	Brainstorm, associatie, activeren van voorkennis.
2. en 3. Samenwerkingsopdracht	Elke subgroep ontwikkelt gezamenlijk een woordweb / mindmap rond het onderwerp, met behulp van de verschillende begrippen uit stap één. Elke subgroep selecteert en prioriteert de meest relevante en interessante leervragen.	Delen, bespreken, uitleggen, overtuigen, onderhandelen, beslissen.
4. Onderhandelingsopdracht	Alle subgroepen komen bij elkaar en de klas als geheel beslist over de finale selectie van leervragen. Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen verplichte en optionele vragen. De leerkracht zorgt ervoor dat aan bepaalde curriculumvereisten wordt voldaan door zo nodig vragen toe te voegen.	Delen, bespreken, uitleggen, overtuigen, onderhandelen, beslissen.

Rollen en competenties

- Reflecteer op de inhoudelijke kern van een onderwerp/thema
- Bied ruimte aan de leerlingen en het proces
- Creëer randvoorwaarden
- Maatwerk, leermiddelen
- Oefening baart kunst
- Investeer in vaardighedenonderwijs
- Toetsing en evaluatie (kennis, vaardigheden)

Rationale Student Voice

- Normatief argument – leerlingen hebben het recht om deel te nemen aan besluitvorming (artikel 12) als volwaardige burgers (citizenship)
- Ontwikkelings argument – leerlingen kunnen bijdragen door te reflecteren op eigen leerervaringen en opgedane voorkennis (binnen en buiten de school) welke leerkrachten mee kunnen laten wegen (continuüm mate van ruimte en mate van inbreng)
- Politiek argument – iedere leerling moet evenveel kans hebben om te participeren (niemand uitgesloten)
- Onderwijskundig argument –manier om iedere leerling democratische vaardigheden te laten ontwikkelen
- Relevantie argument – manier om te oefenen met 21 -eeuwse vaardigheden, en bijdrage te leveren aan kwaliteit van het onderwijs en motivatie voor de leerling